

[Udenrigsministeren]

det har udviklet juridiske kontrolorganer, som er enestående, og hvis betydning er steget med de central- og østeuropæiske landes optagelse i rådet. Også i de central- og østeuropæiske landes proces hen imod demokrati spiller Europarådet en vigtig rolle. Verdenskonferencen om menneskerettigheder i Wien i sommer bekræftede menneskerettighedernes universelle karakter. I de vedtagne tekster behandles en række særlige områder som f.eks. tortur, herunder rehabilitering af torturofre, handicappede, oprindelige folk, kvinders ligestilling og menneskerettigheder.

Regeringen lægger stor vægt på, at FN's generalforsamling nu går i gang med at følge op på verdenskonferencens anbefalinger. Vi lægger særlig vægt på, at generalforsamlingen beslutter at etablere en post som højkommisær for menneskerettigheder. Endvidere bør der ske en markant forøgelse af de ressourcer, der stilles til rådighed for FN's menneskerettighedsprogram, som i dag er underfinansieret.

Der har i den seneste tid været talt en del om økonomisk kaos i FN. Dette såkaldte kaos har to forskellige sider. Det fundamentale problem er, at en række – også store bidragydere – ikke indbetaler deres pålignede bidrag eller ikke betaler til tiden. Medlemslandene skylder FN 11 mia. kr., heraf ca. to tredjedele for fredsbevarende operationer. Lad mig i den forbindelse anføre, at FN's gæld til Danmark for deltagelse i de fredsbevarende operationer tages meget alvorligt af regeringen. Vort tilgodehavende alene for deltagelse i Cypern-styrken udgør 767 mio. kr. Det påvirker vore indlæg og vores arbejdsindsats på en række områder. Regeringen har både i officielle indlæg i FN og over for generalsekretæren gjort opmærksom på det uholdbare i denne situation.

Ford Foundation har på generalsekretærens ønske ladet udarbejde en rapport, Volcker-Ogata-rapporten, om finansieringen af FN. Generalsekretæren har tilsluttet sig rapportens konklusioner, og det forventes, at anbefalingerne giver grundlag for en debat i generalforsamlingen.

I det store og hele kan forslagene i denne rapport støttes fra dansk side. Samtidig må det dog pointeres, at FN's finansielle problemer ikke løses alene ved lapperier. Saneringen af FN's økonomi forudsætter, at alle lande forstår, at det er i deres egen interesse at betale deres bidrag til FN til tiden.

Den anden side af det såkaldte økonomiske kaos er påstandene om dårlig forvaltning, korruption, overforbrug og manglende kontrol med bevillingernes anvendelse. Jeg skal ikke tage stilling til enkeltheder i de historier, der verserer, men for det første slå fast, at hele organisationen ikke må dømmes på enkelttilfælde af misbrugerkorruption. For det andet gælder det, at regeringen vil stå i forreste række for at kræve, at misbrugerkorruption udrykkes. Vi har både fra dansk side og med vore nordiske- og EF-partnere igennem mange år arbejdet for reformer og for effektivisering.

Det er principielt generalsekretærens eneret at indrette sekretariatet på den måde, han skønner bedst. De retningslinjer, generalsekretæren hidtil har fulgt, stemmer meget godt overens med principielle danske holdninger: at skabe et mindre toptungt og et mere effektivt sekretariat.

Regeringen vil derfor aktivt støtte generalsekretærens og andres bestræbelser på at effektivisere og strømline organisationen, bl.a. for at undgå overlapninger og dobbeltarbejde og sikre en klar ansvarsfordeling. Regeringen støtter, at der oprettes et embede som uafhængig generalinspektør ved FN. Et amerikansk forslag er undervejs, og vi vil gå aktivt ind i debatten om forslaget og gøre vores til, at det bliver gennemført.

Det vigtige er, at vi ikke af misforstået idealisme lader FN-systemet blive et skjold for korruption og uduelighed. Vi ved, at Danmark er et af systemets største bidragydere, og derfor taler vi med vægt, når vi finder forhold at kritisere. Men lige så klart er det, at problemerne i systemet ikke må rokke ved, at vi fortsat er overbevist om, at en verdensorganisation som FN kan spille og kommer til at spille en væsentlig rolle for fred, sikkerhed, menneskerettigheder og social og økonomisk udvikling i verden. For regeringen er det vigtigt, at reformdebatten fortsætter ikke blot i New York, men også herhjemme.

Under mit ophold i New York for en måneds tid siden benyttede jeg lejligheden til at indbyde Boutros Boutros-Ghali til at besøge Danmark. I forbindelse med dette besøg, der formentlig finder sted i maj 1994, er det regeringens agt at arrangere et seminar om FN's fremtidige rolle med bred deltagelse af politikere, embedsmænd, folkelige organisationer, forskere og mediefolk.